

Силабус навчальної дисципліни «ВСТУП У ФАРМАЦІЮ»

Освітня програма: «Фармація, промислова фармація»
Рівень вищої освіти: Другий (магістерський) рівень
Обсяг: 3 кредита ЄКТС
Курс: 1; **Семестр:** 1
Дні, Час, Місце: згідно з розкладом
Кафедра: хімії та фармації
Затверджено: протокол №1 від 28.08.2024р.

Інформація про викладача

Ім'я	Федченкова Юлія Анатоліївна
Контакти	Е-mail: fja_fja@ukr.net ; тел. +3 8(050) 300 90 95
Робоче місце	Кафедра хімії та фармації (ауд. 421)
Години консультацій	За розкладом

Опис навчальної дисципліни

«Вступ у фармацію» закладає основи знання студентами історії медицини та лікознавства на різних етапах розвитку суспільства, основних етапів становлення та розвитку фармацевтичної науки і практики в Україні, сучасних напрямків розвитку фармацевтичної галузі та професійної діяльності в Україні й за кордоном.

Дисципліна дає можливість студенту усвідомити сутність обраної професії, практично презентувати майбутню спеціальність і в подальшому свідомо підходити до подальшого навчання.

Дисципліна закладає основи професійної культури, виховує гордість та відчуття необхідності фармацевтичної спеціальності.

Компетентності та результати навчання

Компетентності

Вивчення дисципліни у комплексі з іншими освітніми компонентами ОП «Фармація, промислова фармація» сприяє набуттю здобувачами загальних та фахових компетентностей:

ЗК02. Знання та розуміння предметної області; розуміння професійної діяльності.

ЗК03. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК08. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку фармації, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК10. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів не доброчесності.

ФК11. Здатність організовувати діяльність аптекних установ із забезпечення населення, закладів охорони здоров'я лікарськими засобами та іншими товарами аптекного асортименту й впроваджувати в них відповідні системи звітності й обліку, здійснювати товарознавчий аналіз, адміністративне діловодство з урахуванням вимог фармацевтичного законодавства.

ФК14. Здатність організовувати та здійснювати виробничу діяльність аптек щодо виготовлення лікарських засобів у різних лікарських формах за рецептами лікарів і вимогами (замовленнями) лікувально-профілактичних закладів, включаючи обґрунтування технології та вибір допоміжних матеріалів відповідно до правил Належної аптекної практики (GPP).

Компетентності визначені ЗВО

ФК19. Здатність застосовувати знання та вміння з природничих та біологічних наук для виконання професійних задач у сфері фармації.

Результати навчання

Вивчення навчальної дисципліни у комплексі з іншими освітніми компонентами ОП «Фармація, промислова фармація» сприяє досягненню здобувачами таких програмних результатів навчання:

ПРН03. Мати спеціалізовані знання та уміння/навички для розв'язання професійних проблем і задач, у тому числі з метою подальшого розвитку знань та процедур у сфері фармації.

ПРН04. Вільно спілкуватися державною та англійською мовами усно і письмово для обговорення професійних проблем і результатів діяльності, презентації наукових досліджень та інноваційних проєктів.

ПРН15. Прогнозувати та визначати вплив факторів навколишнього середовища на якість та споживчі характеристики лікарських засобів природного і синтетичного походження та інших товарів аптекного асортименту, організовувати їх зберігання відповідно до їх фізико-хімічних властивостей та правил Належної практики зберігання (GSP).

ПРН16. Реалізовувати відповідні організаційно-управлінські заходи щодо забезпечення населення і закладів охорони здоров'я лікарськими засобами та іншими товарами аптекного асортименту; здійснювати усі види звітності та обліку в аптекних установах, адміністративне діловодство і товарознавчий аналіз.

ПРН19. Розробляти технологічну документацію щодо виготовлення лікарських засобів, обирати раціональну технологію, виготовляти лікарські засоби у різних лікарських формах за рецептами лікарів і вимогами (замовленнями) лікувально-профілактичних закладів, оформлювати їх до відпуску.

Форми і методи навчання

Навчальна дисципліна буде викладена у формі лекцій (10 год.) та практично-семінарських занять (20 год.), організації самостійної роботи студентів в

бібліотеках та комп'ютерних мережах (60 год.). На лекціях викладачем використовується мультимедійна презентація; на практично-семінарських заняттях – навчально-методичні матеріали, а також ситуаційні та індивідуальні завдання, для перевірки засвоєних знань та умінь використовуються тестові та розрахункові завдання, а для самостійної роботи наведено перелік необхідних літературних джерел. Отже, викладачем використовуватиметься пояснювально-ілюстративні, частково-пошукові, дослідницькі (евристичні), проблемні, інтерактивні методи навчання, а також консультації.

Навчальний контент дисципліни «Вступ у фармацію» включає: конспект або мультимедійний виклад лекцій, тематичні плани практичних занять, самостійної роботи, питання, задачі, переліки, завдання або кейси для поточного та підсумкового контролю знань і умінь студентів тощо.

Організація навчання

Теми лекцій

№	Тема лекції	Кількість годин
1	Історія медицини і лікознавства стародавнього світу. Фармація в епоху середньовіччя. Розвиток медицини і фармації в Україні від Стародавньої Русі до XVIII століття. Реформи і подальший розвиток медицини і фармації в XVIII і XIX століттях.	2
2	Розвиток медицини і фармації України в першій і другій половині XX століття. Розвиток фармацевтичної науки і підготовка фармацевтичних кадрів. Охорона здоров'я і фармація в зарубіжних країнах.	2
3	Аптека як заклад охорони здоров'я. Основи організації фармацевтичної інформації в аптеці. Організація рецептурного відпуску лікарських засобів. Робота рецептурно-виробничого відділу	2
4	Організація виготовлення і контролю якості екстемпоральних лікарських засобів. Організація роботи відділу запасів. Організація роботи відділу продажу готових лікарських засобів за рецептами. Організація безрецептурного відпуску лікарських засобів. Автоматизація роботи аптеки.	2
5	Санітарно-протиепідемічний режим аптеки та фармацевтичний порядок. Виробничі приміщення аптеки, їх прибирання. Особиста гігієна персоналу. Види тари та упаковки; вимоги до обробки, миття та сушки аптечного посуду. Одержання води очищеної, контроль її якості та умови зберігання. Робоче місце фармацевта. Дозування в аптечній практиці. Ваговимірювальні прилади, які застосовуються в аптечній практиці.	2
Разом		10

Теми практично-семінарських занять

№	Тема	Кількість годин
Підрозділ 1		
<i>Історія медицини і лікознавства на різних етапах розвитку суспільства.</i>		

Особливості розвитку медицини і лікознавства на території слов'янських народів (Київська Русь – Україна початку XX століття)		
1	Історія медицини і лікознавства стародавнього світу	2
2	Розвиток медицини і фармації в Україні від Стародавньої Русі до XVIII століття	
3	Реформи і подальший розвиток медицини і фармації в XVIII і XIX століттях.	
Становлення та розвиток фармації в Україні з початку XX століття. Розвиток фармацевтичної науки та практики. Сучасні напрямки розвитку фармацевтичної галузі та професійної діяльності в Україні та країнах світу		
4	Розвиток медицини і фармації України в першій половині XX століття	2
5	Розвиток фармацевтичної науки і підготовка фармацевтичних кадрів	
6	Охорона здоров'я і фармація в зарубіжних країнах. Тестова контрольна робота 1.	2
Підрозділ 2		
Організація фармацевтичного забезпечення населення. Організація роботи аптеки як закладу охорони здоров'я		
7	Організація роботи рецептурно-виробничого відділу	2
Організація роботи відділу запасів. Безрецептурний відпуск. Автоматизація роботи аптек		
8	Автоматизація роботи аптеки. Тестова контрольна робота 2.	2
Підрозділ 3.		
Загальні питання аптечної технології ліків		
1	Санітарно-протиепідемічний режим аптеки та фармацевтичний порядок. Виробничі приміщення аптеки, їх прибирання. Особиста гігієна персоналу	2
2	Види тари та упаковки; вимоги до обробки, миття та сушки аптечного посуду. Одержання води очищеної, контроль її якості та умови зберігання	2
3	Робоче місце фармацевта. Дозування в аптечній практиці. Ваговимірювальні прилади, які застосовуються в аптечній практиці.	
Дозування, фасування, пакування і оформлення до відпуску нестерильних лікарських засобів		
4	Загальні вимоги до виготовлення нестерильних лікарських засобів в умовах аптек. Дозування, фасування, пакування і оформлення до відпуску твердих лікарських форм	2
5	Дозування, фасування, пакування і оформлення до відпуску рідких лікарських форм	
6	Дозування, фасування, пакування і оформлення до відпуску м'яких лікарських форм	
Вимоги до виготовлення стерильних лікарських засобів та внутрішньоаптечних заготовок		
7	Загальні вимоги до виготовлення стерильних лікарських засобів в умовах аптек	2
8	Робоче місце провізора, що займається виготовленням внутрішньоаптечних заготовок. Асортимент внутрішньоаптечних заготовок.	

Тестова контрольна робота 3.	2
Разом	20

Самостійна робота студентів

№	Тема	Кількість годин
Підрозділ 1		
Історія медицини та фармації		
<i>Історія медицини і лікознавства на різних етапах розвитку суспільства. Особливості розвитку медицини і лікознавства на території слов'янських народів (Київська Русь – Україна початку ХХ століття)</i>		
1	Фармація в епоху середньовіччя	4
2	Розвиток медицини і фармації в Україні від Стародавньої Русі до ХVІІІ століття	4
<i>Становлення та розвиток фармації в Україні з початку ХХ століття. Розвиток фармацевтичної науки та практики. Сучасні напрямки розвитку фармацевтичної галузі та професійної діяльності в Україні та країнах світу</i>		
5	Розвиток медицини і фармації України в першій половині ХХ століття	2
6	Розвиток медицини і фармації України в другій половині ХХ століття	4
7	Розвиток фармацевтичної науки і підготовка фармацевтичних кадрів	4
8	Охорона здоров'я і фармація в зарубіжних країнах.	2
Підрозділ 2		
<i>Організація фармацевтичного забезпечення населення. Організація роботи аптеки як закладу охорони здоров'я</i>		
9	Аптека як заклад охорони здоров'я	2
10	Основи організації фармацевтичної інформації в аптеці.	2
11	Організація рецептурного відпуску лікарських засобів	2
12	Організація роботи рецептурно-виробничого відділу	2
<i>Організація роботи відділу запасів. Безрецептурний відпуск. Автоматизація роботи аптек</i>		
13	Організація виготовлення і контролю якості екстемпоральних лікарських засобів	3
14	Організація роботи відділу запасів	3
15	Організація роботи відділу продажу готових лікарських засобів за рецептами	3
16	Організація безрецептурного відпуску лікарських засобів	3
17	Автоматизація роботи аптеки.	3
Підрозділ 3.		
<i>Загальні питання аптечної технології ліків</i>		
18	Санітарно-протиепідемічний режим аптеки та фармацевтичний порядок. Виробничі приміщення аптеки, їх прибирання. Особиста гігієна персоналу	4
19	Види тари та упаковки; вимоги до обробки, миття та сушки аптечного посуду. Одержання води очищеної, контроль її якості та умови зберігання	4

20	Робоче місце фармацевта. Дозування в аптечній практиці. Ваговимірні прилади, які застосовуються в аптечній практиці.	1
Дозування, фасування, пакування і оформлення до відпуску нестерильних лікарських засобів		
21	Загальні вимоги до виготовлення нестерильних лікарських засобів в умовах аптек. Дозування, фасування, пакування і оформлення до відпуску твердих лікарських форм	2
22	Дозування, фасування, пакування і оформлення до відпуску рідких лікарських форм	2
23	Дозування, фасування, пакування і оформлення до відпуску м'яких лікарських форм	2
Вимоги до виготовлення стерильних лікарських засобів та внутрішньоаптечних заготовок		
24	Загальні вимоги до виготовлення стерильних лікарських засобів в умовах аптек	3
25	Робоче місце провізора, що займається виготовленням внутрішньоаптечних заготовок. Асортимент внутрішньоаптечних заготовок.	3
Разом		60

Оцінка

Підсумкова оцінка курсу буде обчислюватися з використанням таких складових:

Вид роботи	Поточні бали	Підсумкові бали	Залік
10 занять по 12 балів	10*12+10+15+30=175	175*0,4=70 балів	30 балів
Тестова контрольна робота 1– 10 балів			
Тестова контрольна робота 2 – 15 балів			
Тестова контрольна робота 3 – 30 балів			
Разом		100 балів	

Вид роботи на занятті	Розподіл балів
Опрацювання теоретичного матеріалу з теми	0-4
Робота на лабораторному або практичному занятті	0-4
Виконання тестових завдань	0-4

Критерії роботи студентів:

Форма роботи	Вид роботи	Розподіл балів
--------------	------------	----------------

Опрацювання теоретичного матеріалу з теми	Студент вільно володіє матеріалом, бере активну участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної задачі, впевнено демонструє практичні навички під час виконання практичної частини роботи та інтерпретації даних досліджень, висловлює свою думку з теми заняття, демонструє фармацевтичне мислення.	4
	Студент добре володіє матеріалом, бере участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної задачі, демонструє практичні навички під час виконання практичної частини роботи та інтерпретації даних досліджень з деякими помилками, висловлює свою думку з теми заняття, демонструє фармацевтичне мислення.	3
	Студент недостатньо володіє матеріалом, невпевнено бере участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної задачі, демонструє практичні навички під час виконання практичної частини роботи та інтерпретації даних досліджень з суттєвими помилками.	2
	Студент не володіє матеріалом, не бере участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної задачі, не демонструє практичні навички під час виконання практичної частини роботи та інтерпретації даних досліджень.	1
Робота на лабораторному занятті	Інтерпретація одержаних результатів	0-4
Виконання тестових завдань	Виконання тестових завдань	0-4
Разом за заняття		12
Критерії оцінювання результатів навчання на заліку:		
Виставляється студенту, який систематично працював протягом семестру, показав під час заліку різнобічні і глибокі знання програмного матеріалу, вміє успішно виконувати завдання, які передбачені програмою, засвоїв зміст основної та додаткової літератури, усвідомив взаємозв'язок окремих розділів дисципліни, їхнє значення для майбутньої професії, виявив творчі здібності у розумінні та використанні навчально- програмного матеріалу, проявив здатність до самостійного оновлення і поповнення знань; рівень компетентності – високий (творчий);		27-30 зараховано
Виставляється студенту, який виявив повне знання навчально-програмного матеріалу, успішно виконує передбачені		23-26 зараховано

програмою завдання, засвоїв основну літературу, що рекомендована програмою, показав достатній рівень знань з дисципліни і здатний до їх самостійного оновлення та поновлення у ході подальшого навчання та професійної діяльності; рівень компетентності – достатній (конструктивно-варіативний)	
Виставляється студенту, який виявив знання основного навчально-програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та наступної роботи за професією, справляється з виконанням завдань, передбачених програмою, допустив окремі помилки у відповідях на заліку і при виконанні залікових завдань, але володіє необхідними знаннями для подолання допущених помилок під керівництвом науково-педагогічного працівника; рівень компетентності – середній (репродуктивний)	18-22 зараховано
Виставляється студенту, який не виявив достатніх знань основного навчально- програмного матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань, не може без допомоги викладача використати знання при подальшому навчанні, не спромігся оволодіти навичками самостійної роботи; рівень компетентності – низький (рецептивно-продуктивний)	0-17 не зараховано
Разом за залік	30

Політика курсу

Безпека – понад усе.

У разі включення сигналу «Повітряна тривога» під час очного навчання ви під керівництвом викладача повинні перейти до споруд цивільного захисту й перебувати в них до скасування сигналу.

У разі включення сигналу «Повітряна тривога» під час дистанційного навчання за вашим місцем перебування, ви маєте повідомити про це викладача та перейти до безпечного місця.

Відвідування та / або участь є важливим компонентом освітнього процесу. За умов дистанційного навчання освітня діяльність здійснюється за погодженням з викладачем у дистанційному режимі на сторінці курсу в середовищі Уніком.

Якщо ви не були присутні на занятті через сигнал «Повітряна тривога», узгодьте з викладачем дистанційну форму виконання завдання.

Дедлайн. Захист результатів практичних робіт відбувається під час наступних практичних занять.

Переоцінка завдань можлива за поважних причин протягом тижня після отримання оцінки на основі заяви на ім'я завідувача кафедри у письмовій формі. Після отримання заяви, завідувач кафедри протягом тижня створить комісію з переоцінки, яка після проведення аналізу роботи студента повідомить його про своє рішення.

Перескладання здійснюється згідно з діючим положенням про організацію освітнього процесу в університеті.

Академічна доброчесність та плагіат. Кожен здобувач вищої освіти повинен ознайомитися і слідувати нормам Положення НДУ ім. М. Гоголя «Про академічну доброчесність» (<http://surl.li/uxufcx>). Всю заплановану роботу студенти виконують самостійно. У разі виявлення несамотійного виконання завдання, результат анулюється, а робота повертається студенту на переопрацювання з дотриманням правил академічної доброчесності.

При виконанні спільних завдань, потрібно зазначати внесок кожного учасника/учасниці.

Мобільні пристрої на занятті використовуються з навчальною метою.

Поведінка в аудиторії здійснюється відповідно до вимог техніки безпеки <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1648-12#Text>. Кожен здобувач вищої освіти повинен ознайомитися і дотримуватися Правил внутрішнього трудового розпорядку (<http://surl.li/dkhfxg>) університету, а також принципів і правил поведінки, визначених у Етичному кодексі Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя (<http://surl.li/vyonww>).

Вітається активність здобувачів із планування освітнього процесу та участь у неформальній освіті.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література:

1. Історія фармації: курс лекцій з дисципліни «Вступ у фармацію» для студ. I курсу ден. та заочн. форм навч. спец. 226 – «Фармація. Промислова фармація» ф-ту хімії та фармації / [Кобернік А.О., Грицук О. І., Еберле Л. В., Радаєва І.М.]. Одеса : Фенікс 2021. 120 с.
2. Історія медицини та фармації: навч. посіб. для студентів вищ.фармац. навч. закл. та фармац. ф-тів ВНЗ МОЗ України / А. А. Котвіцька, В. В. Горбаньов, О. О. Суріков та ін. Харків: НФаУ : Золоті сторінки, 2016. 168 с.
3. Основи організації діяльності аптек у питаннях та відповідях: Навч. посібник / Під заг. ред. А.С. Немченко. Харків: НФаУ, 2015. - 73 с.
4. Історія медицини та фармації : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закладів / З. М. Мнушко, І. О. Шевченко, О. В. Шевченко та ін. Харків. : Вид-во НФаУ : Золоті сторінки, 2009. 208 с.
5. Історія фармації : курс лекцій з дисципліни «Вступ у фармацію» для студ. I курсу ден. та заочн. форм навч. спец. 226 : «Фармація. Промислова фармація» ф-ту хімії та фармації / [Кобернік А.О., Грицук О. І., Еберле Л. В., Радаєва І.М.]. Одеса. Фенікс, 2021. 120 с.
6. Основи організації діяльності аптек у питаннях та відповідях: Навчальний посібник / Під загальною редакцією: А.С. Немченко. Харків: НФаУ, 2015, 73 с.
7. Психологічні аспекти в діяльності фармацевтичних працівників: навчальний посібник / за ред. О.П. Шматенко, Н.В. Гончаренко, М.В. Білоус, І.Ф. Гончаренко, О.В. Голіук. К.: "Видавництво Людмила", 2019. 166 с.

Додаткова література:

1. Білоус В.І., Білоус В.В. Історія медицини і лікувального мистецтва. Чернівці, ІВЦ «Місто», 2019. 284 с.

2. Громовик Б. Фармація і фармацевти в етично-літературному вимірі: монографія / Богдан Громовик, Ірина Мірошнікова. Львів : Простір-М, 2018. 219 с.
3. Драч О.О. Гендерні особливості середньовічної медицини Європи: жінка цілитель. Вісник Черкаського університету. 2017. № 4. С. 58-63
4. Лесик Р. Фармацевтична освіта і наука Львова: місто чотирьох культур. // Фармацевт Практик, 2018, №6;
5. Лесик Р. Високотехнологічна фармація: від зародження до розквіту. // Фармацевт Практик, 2017, №10;
6. Тищенко О. Агата Крісті: королева з червоним хрестом. // Фармацевт Практик, 2017, №12.

Інформаційні ресурси:

1. <https://compendium.com.ua> - компендіум – лікарські препарати.
2. <https://www.pharmencyclopedia.com.ua> - фармацевтична енциклопедія.
3. <http://www.drlz.com.ua/> - державний реєстр лікарських засобів України.
4. <https://www.provisor.com.ua> - Офіційний сайт журналу «Провізор»
5. <https://zakon.rada.gov.ua/laws> - база даних "Законодавство України"

